

লৈঙাক্কা খৌশাবীৰা ৰাংলৰা ক্কাথাগী মীতৈশিং ঙসিসু ৰাৱৌহৌৱি

খুঙ্গংগী খোল্লাউ ঃ ওকেল্লো খুন্দোংবম

মীতৈনি হায়বগী চাউথোকচৰা অমদি মণিপুৰ্গী অপুনৰগী ঙম্‌থৈ কায়দনৰা হোংনবদা ঙমজৰা যৌদাং লৌৱিৰা ক্কাথাগী মীতৈশিংগী ৰাৱৌবদি কোৰহৌদি। চহী কয়াদগী ৰাৱৌদুনতা লাক্ৰৰা ক্কাথাশিংগী ৰাৱৌদনৰা মণিপুৰ মীয়াম অমদি মণিপুৰ লৈঙাক্ৰা ঙসিসু কৱিমতা তৌৰা ঙমদি। ৰাৱৌবগী পনখৈনা লৌখিখৰা মতমদা ক্কাথাশিংগী মৱাইবক কৰি ওইগনি হায়ৰা খুঞ্জাশিংসু খঙহৌহিদি।

চহীসিগী জন্মৱাৰী ৪ দা সৰ্ভে ওফ ইন্দিয়া অমদি সৰ্ভে ওফ ম্যাম্মাৱগী কাঙবুনা ক্কাথা খুন্দৌদা য়ুলিৰা বোৱৰ পিল্লৱ ৮০ য়েংশিনৰগী মিংদা ঙমখৈগী শম্বল খাগদৌৱে হায়না মণিপুৰ্গী সিভিল সোসাইটিশিংদা পাউ পীৱকথি। জন্মৱাৰী ৮ দা সিভিল সোসাইটি অমগা লোয়ননা ক্কাথাদা চংলুই। খোঙচংতদা খুঞ্জাশিনা থম্মোয়াদা মণিপুৰ অমদি মীতৈ ফ্ৰুফ্ৰু নুংশিজবগী চাং অদু খঙলকথি। ঈগী খোদ্ৰুল খঙলবসু মৰৈৰাকপু নুংশিজবগী ৰাখল লৈহৌৱবসু ৰাৱৌবগী মৈৱীদি থম্মোয়নুংদা অদুমক ওমদুনা লৈহৌৱি।

খোঙচং অদুনা ক্কাথাগী খঞ্জৰা সোসিয়েল এঞ্জিভিষ্ট তখেল্লম্‌ম সনায়াইমানা হায়, বৰ্ম্মা হায়না খঙনৱস্থা ম্যাম্মাৱনা কুমজা ১৮-১৯ দা মণিপুৰ লৈঙাকপু খুদম চনাখিৰা অমদি চহী ৭ খুন্তাকপগী মতমদা মীতৈ মচা কয়৷ লানফং ওইনা ফাখি। কয়ামা ওং নৈখি। কয়ামানা মখোয়গী থবক শুনৰা ওইনা বৰ্ম্মাদা পুথি। মতমদুদা য়াওঁখিখশিংগী মৱক্তা ক্কাথাগী মীতৈশিংসু অমনি। শাংলৰা চহী ক্যাসিদা ক্কাথাগী খুঞ্জাশিংনা হিংমবগীদমক লৌউ-শিংউৰগী পোংথোক পুথোক্তুনা শেল তালক্ৰি। হিংলক্ৰি অমদি ষ্টেটকী শেম্‌িংলোন্দা চাউনা মতেং পাঙ্ডুনা লাক্ৰি।

ক্কাথাগী শৌহিবুম, মৈতান, লফোই, হৱিবোপ য়াওনা উমংগী পোংথোক কয়৷ মণিপুৰ মীয়ামদা ফহহল্লি। মণিগী মথক্তা বোৱৰ ট্ৰেন্‌ সেন্টৰ ওইৱিৰা মোদ্‌দা পোংলমশিং অসি য়োন্দুনা ম্যাম্মাৱগী মীয়ামদা য়ৌহপ্দনা শেল তাল্লি। মণিপুৰ গভৰ্ণমেণ্ট অমদি মণিপুৰ মীয়াম্মা মীতৈশিংগী খুন ক্কাথব্‌ নুংশিবগী ৰাঠৈ, কল্লিংবগী ৰাখলদি অদুমক লৈ। ফোঙদোকই পাউচে অমদি মেদিয়গী খুংথাংদা। য়ুনিভৰ্‌সিটীলৈ ফ্লেণৱ কয়৷ লাক্ৰম্মী। ৰাঃথং কয়৷ হংলম্মী। মখোয়গী পি এচ দিকী খেসিচ ওইখি। ক্কাথব্‌ নুংশিখি মায়কে কয়ানা। অদুব্‌ ক্কাথা খুনগী ফীভমদি ঙসিসু হোংদ্ৰি মহৌশাদ্‌গী।

সনায়াইমা অমদি মখোয়গী মৰুপ খৱনা পাউচে অসিদা হায়, লৌউ-শিংউবদগী ফংৰা পোংথোক অসি ককচিং, মোৱে য়াওনা মণিপুৰ্গী অটৈ মফ্‌মশিংদা য়োন্নৰা পুৱি। অদুব্‌ মোৱেদগী কিলোমিটৰ ২০ খক লাগ্‌গা লৈবা ইফ্‌ফাল মোৱে লম্মীদগী কিলোমিটৰ ১২ ৱোমতমক লাগ্‌গা ক্কাথাগী চংথোক চংশিনগী অমত্‌৷ ঙুইৱৰা লম্মীসি ঙসিসু নুংগী য়ুগকী ফীভমদা লৈৱি। চাউখংলৰা কম্পুাটৰগী মতমসিদা ক্কাথাগীদি চংথোক চশিনগী ফীভম ফংতবনা চিংংদা অদুমক লেল্লি। নুংশিৰা ময়াম্মা নুংশিবীবগী থৌজলদি ফংলি। অদুব্‌ মীনুংশিনা মীওইবনা হিংৰা য়াদবনা হিংনবগী লম্পী থিৱকপদা কৰি ওইৱৰুদ্ধৰা হায়বদুদি তম্মা ঙমদে হায়না শে্দনা ফোঙদোৱকই।

অনা লাহেংগী লমদসু কুমজা ২০০৬ কী মে ১৮ দা মতমদুগী হেল্‌ঠ এন্‌দ ফেমিলি ৱেলফেৱ মিনিষ্টৱ দি কে কৰুংথাংনা শঙ্গাখিৰা প্ৰাইমাৱি হেল্‌ঠ সব সেন্টৰ মখৌ তৌদৰা চহী য়াল্লক্ৰো থা অমদা মেদিকেল ওফিসৱ ১/২ না থা অমদা ২/৩ লক লাক্তুনা লাহেংগনি হায়ৱল্লবসু ২০০৬ কী চহীদুনা খৱা লাক্ৰম্মী। মখা তানা লাকখিত্ৰে। অনা অয়েক য়াওৱকপদা মোৱে য়ৌনৰা চংলি। লম্পী ফংতবনা খুদোংখীৰা কয়৷ মায়েক্ৰৱি। ফ্ৰেট্ৰিময়ুম ৱানি অমদি নিংখৌজম তেস্ত্ৰি কৌৰী নাৰ্‌স অনীনা ময়ুমদা ফষ্ট এইদ ওইনা লাহেংবীৱি। মখোয় অনীগী মপাদন্দী দেষ্ট্ৰিৱ য়াওন্তবসু খৱগী মখৈদি তেঙৰাং ওইনিৱি।

মহৈ মশিনগী লমদসু ক্কাথা অৰাবা মায়েক্ৰৱি। ক্কাথা গৰ্ভমেণ্ট জুনিয়ৱ হায়ক্ষুলগী ফীভম ফংদ্ৰি। ক্ৰাস ৰান্দগী আইটি ফাওৰা লৈৰা ক্ষুল অসিদা মহৈৱেই ৪০ ৱোম লৈৱি। অদুব্‌ ক্ৰাস ৱমদি শুদ্ৰুগী ও খঙ্তনি। ক্ষুল বিল্ডিং মতমগা চুন্দ্ৰি। ফল্লং ইহো হোৱি। ওজাসু অহুমখক লৈ। লাহিৱিক তহুগী চাং ৰাংপনা সনায়াইমা মশা য়াওৱগা লৈকাইগী লাহিৱিক হৈৱৰা নহাশিংনা ক্ষুলসি মুংতবনা কন্না হোংনৱি। গভৰ্‌মেণ্টগী ওইনা এস এস এগী মখাদা ক্ষল য়ুনিফোৰ্ম, মি়দ-দে-মিল, টেক্সবুক খৱা খৱদি ফংই। য়াম্মী নংত্ৰগা য়ামদে কৱিসু হায়দে। পীৱক্ৰিৰা খৱসিনা পেছোকচৱি। ক্ষুলসিদা ফাউন্‌দেশন ওইৱগা মণিপুৰ্গী তেঙান তেঙানৰা মফম কয়ানা মখা তানা লাহিৱিক তম্মা চংনৱি।

থৰুৱা অফবা ঈশিং, টেইলেটনাচিংবগী ফীভমসু ফংদ্ৰি। গভৰ্‌মেণ্টগী অহেনৰা মীংয়েং চঙবীবগী তঙাইফন্দা লৈৱি। সেণ্ট্ৰেল গৰ্ভমেণ্ট অমদি মণিপুৰ গভৰ্‌মেণ্টগী মাইকৈদগী মতম মতমগী ওইৰা পি দি এসকী পোংলমশিং খৱা ৰাৱা ফংই। ফংফম থোকপা চাকথং শুনা ফংই নংত্ৰগা ফংদে হায়বগী মতাংদি তখুঞ্জাশিংনা গৰ্ভমেণ্টগী মাইকৈদা ৰাকৎত্ৰে। ৰাকৎমন্দুনা তদ্‌দুনা তেঙ্লবনি হায়নসু ফোঙদোৱক্ৰি।

ক্কাথা খুল অসি চ্যন্দেল দিষ্ট্ৰিক্টকী, তেংনৌপল কেন্দ্ৰগী মনুংচৰাৰ মোৱে ব্লোকতা লৈৰা মীতৌনা খুদৰা লমনি। ইফ্‌ফালদগী কিলোমিটৰ ১২.৯ লাগ্‌গা ইন্দো ম্যাম্মাৱগী ঙমখৈদা লৈৰা খুনসিগী অপুনৰা মীশিং ৩৭০ (৩০১ ২২স) নি। ক্কাথা খুঞ্জাও অমদি খুনে হায়না খাইদক্ৰিৰা খুন মচাসিদা মথংশিংনা য়ুম ৬১ অমদি ১৫ লৈৱি। পুৱাৱিগা শাগোৱাৱিৰা ক্কাথা খুন অসি লৈঙক্ৰা অহেংৰা মীংয়েং চঙবিদুনা শেমগং শাগংপীৱবদি ঋহিদগী ফজৰা চুৱিষ্ট সেন্‌ট্ৰ ওইবগী মথক্তা পুৱাৱিগী মচাক কয়ানা তিল্লৰা ম্যাজিয়ম ওইৰা ঙ্গমগনি।

ক্কাথা খুন অসি মীতৈশিংগী ঋহিদগী মৰু ওইৰা খুন অমা ওইজৱবসু হিংনবগী লানফম্‌দা ঙসিদি মীপুম খুদিংমক য়ুষ্টান লাইনং লৌনত্ৰে। ৰাফম অসিগী মতাংদা ভিলেজ সেক্ৰেটৰিসু ওইৱিৰা ফ্ৰেট্ৰিময়ুম ইবোয়াইমদা হায়, মালেনগী ওইন্‌না চাউংপো অমদি অওনৰা কয়াদা খুঞ্জাশিং অসি য়াওৰা ঙমদে। মণিপুৰ্গী তম্পাক লমদা খুদাৱিৰা মীতৈশিংনা খুনসিবু অসূক্ৰী মতিক নুংশি অমদি ঐখোয়নসু প্ৰম্মকপু নুংশি। অদুব্‌ হিংবদা মীংখংশিখক্তা য়াদৰা মতাং য়াওৱকই। নাক য়েংতা চিংমী কয়াগা চৰৌ মৌৱৌনদুনা লৈবগী মথক্তা ঐখোয়গী অৰাং অপাদা তেংৰাঙ পীননৰা লাইনীংসি চংখিৰনি। অদুমকপু মীতৈগী

ক্কাথাদা লৈহৌৰা মখৌ নীংখিনা তৌদৰা প্ৰাইমাৱি হেল্‌ঠ সব সেন্টৰ

মতমগা চামদ্ৰৰা ক্কাথাদা লৈহৌৰা লৈঙাক্ৰী মহৈশঙ অমগী শক্তম

মীয়াম্মা পাম্মা চানৱিৰা ক্কাথাগী শৌহিবুম

চংনবীদি অদুমক ঙক্ৰি, ঙমখৈগী ফীভমসু ঙক্ৰৰা হোংনদুনা লাক্ৰি। হন্দক জন্মৱাৰী ৪ দা ইণ্‌দিয়ন সৰ্ভেটিম অমদি বৰ্ম্মা সৰ্ভেটিমনা পিল্লৱ নম্বৱ ৮-১ য়েংশিনৰগী মিংদা ঙমখৈগী শম্বল খানৰা থৌৱাও তৌৱবদু মহাক মশানা লুচিৎদুনা কাঙবুশিং অদু তাল্‌লোকথি হায়ৰা ৰাফমশিং ফেঙদোৱকথি।

প্ৰম্মকসি কুপ্‌গা খহুঁবীৱগা ক্কাথাগী অকোয়বগী ফীভম য়েংলগা মণিপুৰ লৈঙাক্ৰা খুনসিগা চামৰা শে্দননফম থল্‌বীৰা, লম্পী থোং ফগংনৰা, মহৈ মশিন অমদি অনা লাহেংদা হেমা মীংয়েং চঙবীফম থোকই। নুংশি হায়না শোনবতনদি ক্কাথা কনৰা ঙল্লেই। নুংশিৰাৰা কয়াদু থবক্তা ওছোককপগী তঙাইফন্দৰা লৈৱিৰবিশিঙ কৈদৌটৈও থবক্তা ওছোৱৰুদ্ধগে হায়না লৈঙাক্ৰী মায়হক য়েংহৌৱিৰা ক্কাথা খুননি।।

শেন্দোং লৈনা ভেলন্দ্ৰি থাৰা

য়াওৰা হিদাক মৰু কিলো অমদা গ্ৰাম ৭-৮ তেংপীগনি। বাইওগা ৱশায়নগা কৈদৌনুদা পূন্না তেংপা য়াদে অমা নংত্ৰগা অমা শীজিলগনি।

থাৰা ঃ

ভেলন্দ্ৰি মৰু অহিং অমা ঈশিংদা তিংথোক্ৰগা থম্বনা খুংল থুনা হৌৰা হেল্লি অদুব্‌ ঈশিং ৰাংপা মতমদা ঈশিং পীৰা ঙল্লেইহিদৰা ওইৱবদি ত্ৰিবিৰৌইহিদনি। থাৰৰা মতুংদা চুৱিদা ঈশিং থাজিনৰা নংত্ৰগা অতোপ্পা মওন্দা ঈশিং চাবিৰা ঙল্লবদি তিংথোকপনা ঋহিদগী ফৈ।

হাৱ হাশ্ৰা ঃ

শহি ষণ্ময়ুগী নংত্ৰগা কস্প্মাজিৎকী হাৱ লৈৱবদি শঙম অমদা ষণ গাড়ী মপোং মঙা-তৰুক হাজীৰা ফৈ। থাগদৰা থা মখাই অমা মাঙজৌননা থোহিজনবিহৌবনা ঋহিদগী ফৈ। পান্ধি য়ামদনা ফৈদোম খৱা

থাবগী ওইৱবদি কাঙ্খলদা হায়ৱিৰা হাৱ অসি খুজোক অটৌৰা অমমম হস্তীগনি। ৱসায়নগী হাৱদি শঙম অমদা য়ুৱিৱা কিলো ৪৫-৫০, এস এস পি কিলো ৭৫-৮০, এম ও পি কিলো ২০-২৫ ফাওৰা হাশ্ৰা য়াই। অৱৌহৰা থোহিবদা য়ুৱিৱা শৰুক অহুম থোকপগী অমা (কিলো ১৫-১৭) এস এস পি অমসুং এম ও পি পূন্না হাপ্তুনা মমুং তানা থোহিজনবিহৌগনি। মপান শাৱমদহিলা লেমহৌৱিৰা য়ুৱিৱাগী তঙ্খাই অমা অদুগা অমুকথা মখায় অমা লৈৱগা লেমহৌৱিৰা শৰুক্‌হাজীগনি।

ঈশিং চাইৰা ঃ

ভেলন্দ্ৰি ঈশিং তেহিনা চাইবিৰা ফৈ। হপ্তা খুদিংগী ঈশিং চাইবিৱবদি চাথোক য়াম্মা লৈগনি। ঈশিং চাইবগী ঋহিদগী ফৰা, ঈশিং য়াম্মা চংদনা, পান্ধীসু চপ চানা ঈশিং ফংৰা ঙশ্ৰা মওন্দা, ঈশিং মাঙহন্দনা ঈশিং চনবগী মওদি Sprinkler শীজিলবনি। Sprinkler শীজিল্দুনা ঈশিং চাইৰা হায়বসিদা মীয়াম্মা শেল য়াম্মা চংৰা, পাক হেক্তা ঙল্লেইহিদৰা ওইনা লৌবিৱম্মা য়াই মদুমক্তি নভে। খঙজিনবদা কাল্‌গনি খল্লি। ঈশিংগী সোৰ্‌স হায়বদি ঈশিং লৌফম পুত্ৰিগুশ্ৰা অমা নংত্ৰগা অতোপ্পা সোৰ্‌স লৈৱবদি খুদো চাবা অসি লৌহঞ্জনিংই। মসিগীদমক ০.৫ হোৰ্‌স পৱৱগী তুলু অমা ইলেক্‌ট্ৰিক্কী খুদোংচাবা, Sprinkler nozzle (মমল য়াম্মা তাংদে) অমা, তুলুদুগা চান্‌ৰা পাইপ খৱা, পয়া খৱা, য়ুংননৰা মচৈ (ৰাগী নংত্ৰগা উগী) অমখক শীজিলৱগা যাৱে। তুলু পানখৎপীৰো, পাইপ শম্মীৰো, পাইপকী অৱৌহৰা মতোন্দু Sprinkler nozle দা হুকচিল্লগা ৱবৱ ৱিৰাম্মা চেংনা পুনবিৰো, মফম চানা য়ুংননৰা মচৈদু য়ুংলগা নোজলগী মচৈদু উয়ুংদুগী অৰাংবদগী নুজল মতোনদুনা ৰাংৰা খৱা হেংগংনা মুৰ্তি চুল্লা পুনবিৰো, তুলু থাৱো, অসুম্মা নুজল মতোন্দগী লৈ-লৈদুনা শিনৰা থুংনা চাইৱকপা ঈশিংনা লৈবাক চোংপগী চাং হেংবীৰো, মফম হোং হোংদুনা লৌফম শিনৰা থুংনা ঈশিং চাইবিৰায়াৱে। হায়ৱিৰা মওং অসি মৰু হেক থাবদগী অদুমক হৌবিৰা যাৱে। Sprinkler না ঈশিং চনবগী থৌওংদি নুজলদগী তাক্ৰিক্ৰিৰা ঈশিংগী চাংদগী লৈৰাক্কা ঈশিংদুব্‌ চুপশিনবগী চাংনা হেনৰা অসিনি। মৱম অসিনা কৈদৌনুংদা অৱেহুদা অহেনৰা ঈশিং চেংছোক্তুনা মাঙদৰা অসিনি। লৈবাক য়েশিনবগী চাং য়াম্মা হষ্ট্ৰে, লৈবাক চপ চাবা মওন্দা চোংহনৰা ঙম্মী।

হাৰেংৰা ঃ

নাপীগা থাৱিৰা পান্ধিগা মতম প্ৰম্মমক্তা কম্পিটশিন তৌই হায়বসি মতম প্ৰম্মমক্তা কাউৰৌৱেইহবনি। মতম প্ৰম্মমক্তা নাপী হৌদনৰা মখোঙ শোমদোকপীগনি। মসিনা পান্ধীগী মৱাদা নুংশিং ফংহদুনা পান্ধী মশা ফবসু হেলহল্লি।

মচা নিংঙোলনা লন-খুমগী মতাংদা খংফম থোকপা খৱা

চোংথাম নন্দা দেবী

নুপীগা মৰী লৈনৰা আইনশিংগী মৱক্তা শৰুক অমত্তং য়াম্মা শম্মা অমদি অৱাইৰা লৌদা খঙমিল্লসি। লমদম অসিদা লৈৱিৰা হিন্দু (গৌৱিৱা লায়শোল অমদি মৈতৈ লাইশোল) লাইনীংনা কোল্লিৰা মীওই মৰু ওইনা নুপীশিংনা মপা মপুগী লন থুম ফংবগী চাউৱাকপা খৱদং খঙমিল্লবদা কাল্‌গনি। মমাঙউগদী হৌনা ঐখোয়গী খুন্নাই অসিদসু নুপীবু হহুনা খনৰা অসি চংনবী ওইৱকই। মমা মপানা ফাওৰা মচা নুপীশিংবু মচা নুপাশিংদগী হহুনা য়েংবগী চংনবী হৌজিকসু মশীং য়াম্মা অদুমক লৈৱি। মসিগী খুদম হায়ববু ইছ্‌ছোল-শম্বল অমদি লৌ-শিংগা মৰী লৈনৰা কেস মৰু ওইনা মপা মপুগী লন থুম য়েছ্‌ক্ৰেৰা মতমদা অহানৰা মপু অদুগী লন থুম ফংৰা য়াৰা মীশিং থাবদা মনে (মপাগী মচে নংত্ৰগা মচল), মচে নংত্ৰগা মচলশিংগী মশীং থাৱক্তবনা অয়ান্ধনি।

ময়ুম পান্দনা মমা-মপা, মবুং মৌপ্ৰাগী য়ুমদা লৈৱৰা নংত্ৰগনা মৱায়বক থীদুনা ময়ুম পান্লৱগা মপামদা লৈৱৰৰা নুপী কয়াবু মপা মপুগী লম নংত্ৰগা লৌ-শিং অদু মখোয়গী শৰুক য়াওদ্ৰবগুম থওইনা তৌবিদৰনা অয়ান্ধনি। থায়নউৈদা নুপীবু অঙাগী মমা, নুপাগী সেৰা তৌনৰা অমদি ইছ্‌ছোল্লিৰা মতমদা হেক্তমক ইছ্‌ছোকপা য়াৰা ওইনা তৌৱম্মা অদুদগী হৌজিক্কা খৱা থেমৰা লৈৱবসু লৌশিং লৈতৰা পান্দলদমক লৈৰা নুপাশিংদি থায়নগী ৰাখল অদু কোক্তবনা অয়ান্ধনি। অসিগুশ্ৰা ৰাখল্লোন চেনৰা মপা-মমা, মবুং মৌপ্ৰাদা নভনা মবুং মৌপ্ৰাশিং অদুগী মচা নুপাশিংনা ফাওৰা ময়ুম পান্দৰী মচেম মনেমশিংবু নংত্ৰগা নুপা ময়ুমদগী হল্পক্ৰুনা নংত্ৰগা নুপা অদু শিখিদুনা মপামদা হল্পকপগা লৈৱৱৰীশিংবু তথীনা তৌবীৰা অদুমক লৈ।

অসিগুশ্ৰা অৰাবা নংলৰা নুপীশিংনা খঙজিনৰা য়াৰা আইন লৈ হায়বসি অয়ান্ধনা খঙনদে। অদুগা খঙলবশিংনসু ৰায়েল লেইশঙ কাদুনা মপা, মবুং, মৌপ্ৰা নংত্ৰগা মবুং মৌপ্ৰাগী মচানুপাশিংগা খঙনৰা ঙমদে নংত্ৰগনা পামদে হায়দুনা পীৱি। কনা কনানা কৱম্মা কয়৷ য়াম্মা কনাদগী ফংফম থোকই হায়বনচিৰা শুগায়না তাক্ৰি। ইহান হানৰা মপুয়ৌনা শিৱৰা মতুংদা মপুয়ৌ অদুগী মচানুপাশিং, মচানুপীশিং অমদি মপুয়ৌ অদুগী মৰেংমৌ অদুনা শৰুক চপ মান্ননা ফংহৌগনি। অদুদগী মহৌ অদুনা শিৱৰা মতুংদা মাগী মচানুপা, মচানুপী অমদি মৰেন অদুনা চপ মান্ননা ফংমিলগনি। মপাদুনা (মহৌগী মচানুপা) শিৱৰা মতুংদা মণিন মনাও অমদি মমা (মপাগী নুপী) না মান্ননা ফংহৌগনি।

এক্ট অসিগী মখাদা মমা মৰেনগী মাইকৈদগীসু মচা মশুশিং মথং মথং ফংগনি। মৰেন অদুনা শিৱৰা মতুংদা মৰেন অদুগী মচানুপী অমদি মচানুপাশিংনা মথং মথং ফংগনি। মচানুপী অদুনা ময়ুম পান্লৰা মতমদা মমাদগী ফংহৌৰা ইছ্‌ছোল, লৌ অদু মানা শিৱৰা মতুংদনা মহাক্কী মপুৱৌহিৰা, মচানুপী অমদি মচানুপানা ফংগনি। হায়জৱিৰা খৱা অসি এক্ট অসিদা পনৰা শৰুক মচেং অমত্তনি। লৌ ইছ্‌ছোলগী শৰুক মমাৱোমদগী অমদি মপাৱোমদগী ফংগদৰা অহানবগী মীশক খৱদংগী খুদম ওইনা পীজবনি। অহানৰা ফংগদবশিং অসিদসু নুপী হায়বদু য়াওৱবদি মখোয়গী শৰুক অদুমক ফংফম থোকই হায়বদু শল্পপনা উৎচবনি। এক্ট অসিদা অহানৰা, অনীশুৰা, অহুমশুৰা হায়না মথং মথং লৌ ইছ্‌ছোল শৰুক ফংগদৰা মীশকশিংগী মখল অমদি মখোয় মখোয়না ফংগদৰা শৰুক য়াম্মা কুপনা য়াওঁৱি। কৱিগুশ্ৰা ৰায়েল লোয়শঙ কাদৰা য়াদ্ৰৰা মতাংদদি অদোম অদোম্মা পান্ধীৰা লম অসিগা চানৰা আইন শুৱিৰা মীওই অদুগা তাম্বীৰ্য। হায়জৱিৰা খৱা অসিদি নুপীশিংগী শৰুক অদু অদুমক ফংফম থোকই হায়ৰা অদুমক খঙমিল্লনৰা খুদম মচেং অমত্তং পীজবনি।

হায়জৱিৰা খৱা অসিদিগী খঙমিল্লৰা য়াবদি আইন হায়ৰা অসিনিদি নুপীসু নুপাসু মান্নৰা মীংয়েংদা য়েংনৰা হোংনবগী মশক অদুনি। অদুনিদি লৌশিং তাহৌদবদগী কৱিগুশ্ৰা য়েংনৱকপা মতমদা ৰায়েল লৌইশঙ য়ৌৱবদি লুস্ৰাবী ওইগেৱা, লুহোংদবী ওইগেৱা, নামা শোয়বী ওইগেৱা, পীজা পীক্লিৰী ওইগেৱা মখোয়গী ফংফম থোকপা অদু শোয়দনা ফংগনি। এক্ট অসিগী মখাদা ফংৰা য়াৰা মশা মশাগী শৰুক অদু মশা মশানা শীজিলনিংৰা মওন্দা শীজিলবগী হক লৈ।

অৱৌইবদা, খঙমিল্লৰা য়াবদি আইন হায়ৰা অসিনিদি অফৰা, নুংশি চায়না লৈমিল্লৰা ইমুং নংত্ৰগা খুন্নাই অমা ওইনৰা মতম প্ৰম্মমক্তা হোংনে। অদুব্‌ আইন শীজিল্লগংবদি মীওইৰা ঐথোখনি। মীওইবগী ৱাইফনবগীদমক মীওইবনা হিংবদা মৰী লৈনৰা হীৱম খুদিংগী আইন শেমদুনা থমই। মতমগী য়াওল মত্তুং ইন্না কৱিগুশ্ৰা অহোংৰা লাক্ৰবসু হায়বদি হাম্মা লৈৱম্মা আইন অদুদা শেমদোক শেমজিন তৌদুনা মতম অদুগা চান্ননৰা হোংনৈ। মৱম অসিনা অফৰা খুন্নাই অমা তুংগী মীৱোলগীদমক শেম্মৰা হোংনবদা আইননা ঙাক্ৰৌ ওই। ঐখোয় খুদিংমক্ৰা আইন ঙাকপগা লোয়ননা নুংশি চায়না লৈমিল্লৰা চঙই। হায়বদি আইন্না পীৱিৰা হক অদু মফম মতম য়েংদনা তাম্‌ৰা হোংনৱগদি নুংশি চায়না হায়বদু মাঙখিৰা য়াই। অসিগুশ্ৰা মতমদদি ইশা ইশাগী ইথৌ অমদি হক হায়বসি পূন্না চংমিল্লৰা তঙাইফদে।।

এস সুমজোল সিংহ

লায়না তীলনা ঃ

ভেলন্দ্ৰিগী লায়না শন্দোকপা ঙশ্ৰু মহী চুল্লা তীলশিং অদুনা মাঙহনৰা য়াই। মখোয়দগী অমদি অটৈ অতোপ্পা লায়না তীলনাশিংদগী ঙকথোক্ৰগা মীংকুপ নাছম শিংনা লৈবীগনি লোয়ননা অখঙ অইহ মতম চানা তাম্বিদুনা মখোয়দগী কন্ননা হোংনৱীগনি।

হেকপা ঃ

ভেলন্দ্ৰি হেকপা খৱা লুঁই। মপুং ফাৱৰা মহৈ অদু মতোন পায়দুনা অনোপ অতিং য়েবীগনি, খৱা নোপলিঙৌ হেকপীগনি। নোংমা নোংমা কাল্লগা চেক তৌৱগা হেকপীগনি। অৱিৰা য়াওৱল্লবসু হেকব্‌তকপীগনি। অৱিৰা থম্বনা মখা তানা পানৰা হহুনিনি। ভেলন্দ্ৰি মতুপানৰা পান্ধী মখলনি মৱম অসিনা

খৱা পাকশম্মা থাদুনা হোংনৱবদি হেকপা মতমদা খুংনা হেকপগী মতুংতা অথৌৰা কাউগুশ্ৰা অমা শীজিল্দুনা হেকপীগনি। হৌজিতি ভেলন্দ্ৰি হেৰুৱা খুংলাইসু থোক্ৰে, অমা অনী থল্‌বীৰা ফৈ। মসিনা হেকপা মতমদা খুংতা অকই অতেই থোকহ্ননবদগী ঙকথোকপা ঙমগনি। খুংতা গ্লোব শীজিল্দুনা হেকপসু ফৈ।

পোথোক ঃ

অয়াম্মা ভেলন্দ্ৰিশিংগী ওইনা শঙমদা কিলো ১৫০০ দগীনা ১৬০০ ফাওৰা থোকপা ঙম্মী। মথক্তা থমজৱিৰা ৰাফমশিং অসি খঙনা ভেলন্দ্ৰি থাৱবদি শৌহিদনা শেদেংং ফংগনি।।